

Лабораторна робота 6. Позазародкові (провізорні) органи

Мета: ознайомитися та визначити особливості будови позазародкових органів різних груп тварин.

Матеріали та обладнання: постійні препарати, мікроскоп, таблиці, методична література.

Хід роботи

Завдання 1. Розгляньте постійний препарат «Зародок форелі». На малому збільшенні визначте межі позазародкових екто-, мезо- та ентодерми, знайдіть нервову трубку, хорду, міомери, жовток. Замалуйте зародок форелі, позначивши перелічені вище структури.

Завдання 2. Розгляньте препарати поперечного зрізу зародка курки на стадії 50-56 годин інкубації, на яких можна прослідкувати утворення тулубної та амніотичної складок, а також диференціювання сомітів. Замалуйте зародок курки, позначивши: нервову трубку, хорду, соміти, аорту, амніотичну та тулубну складки, парієтальний та вісцеральний листки зародкової та позазародкової мезодерми, зародкову та позазародкову ектодерми, амніотичну оболонку, серозну оболонку, амніотичну порожнину, екзоцелом, целом, пронефрос, парієтальний та вісцеральний листок несегментованої зародкової мезодерми, склеротом, міотом, дерматом.

Завдання 3. Розгляньте сагітальний зріз зародка щура. Визначте хоріон, екзоцелом, амніотичну оболонку та амніотичну порожнину. Зробіть висновок щодо особливостей утворення та будови провізорних органів ссавців.

Завдання 4. Розгляньте особливості формування позазародкових (провізорних) органів та оболонок у різних видів тварин. Заповніть таблицю 1 «Порівняльна характеристика провізорних органів». Зробіть висновок щодо особливостей утворення та будови провізорних органів у різних видів тварин.

Таблиця 1 – Порівняльна характеристика провізорних органів

Назва	Утворення	Будова	Функції

Завдання 5. Розгляньте особливості будови плаценти ссавців. Заповніть таблицю 2 «Порівняльна характеристика різних типів плацент ссавців». Зробіть висновок щодо особливостей будови різних типів плацент у різних видів тварин.

Таблиця 2 – Порівняльна характеристика провізорних органів

Тип плаценти	Особливості будови	Представники

Контрольні питання:

1. Що таке провізорні органи? Дайте їх морфофункціональну характеристику.
2. У яких тварин вперше з'являються провізорні органи та з чим це пов'язано?
3. Опишіть процес формування провізорних органів у птахів.
4. Які особливості формування провізорних органів характерні для ссавців?
5. Яку будову має плацента? Які типи плацент Ви знаєте?